

RESULTATET AV ANDRA VECKANS HEMUPPGIFTER

HEK 211:2

VT 2002

Hemuppgiften var: Skriv en enkel och lättfattlig berättelse som beskriver något som avhandlats på kursen.

SAGAN OM PUTTRIK

-en illustrerad klassiker

Puttrik hade alltid varit något av en knöl. Det var inte många som visste om det, men hans hårda utsida var bara en fasad – egentligen hade han alltid varit ”mammans lille pojke”. Han hade aldrig riktigt klippt av navelsträngen, kan man säga. På det hela taget levde han ett väldigt lyckligt liv i kollektivet på Nya Zeeland.

Men så en dag kom Puttriks värld att förändras radikalt. Den skulle aldrig bli sig lik. Helt oanmälda kom ett gäng typer med dyster uppsyn, och sparkade in dörren till Puttriks hem. De rusade in utan att säga ett ord, och förde bort både Puttrik och hela hans familj. Ja, hela kollektivet rycktes upp ur sin trygga tillvaro.

De fördes upp på lastbilsflak och transporterades, packade som sillar, till en stor mörk uppsamlingshall. Där insåg Puttrik omfattningen av det hela. Han såg personer från många andra närliggande kollektiv. Kalla kårar gick längs Puttriks ryggrad, och han förstod att det rörde sig om etnisk rensning. Det måste vara regimen som ligger bakom. Längre hann han inte tänka förrän han knuffades framåt. Stora, starka vakter tvingade in dem i långa led. De puttades genom kontroller, där gamla, sjuka och barn gallrades bort. Hans älskade mor slets hänsynslöst bort från Puttriks armar, och när han vände sig om såg han hur lillasyster Petronella skrikande fördes bort. En tår rullade ner för hans runda kind. Skulle han någonsin återse dem?

Puttrik hann inte tänka mer på det då han och de andra som var kvar slussades in i ett mörkt tomt rum. Dörren stängdes bakom dem och plötsligt kände han hur iskallt vatten träffade hans huvud. Ingen visste vad som pågick och förvirringen var total. Lika plötsligt som den hade börjat upphörde vattenströmmen. Dörrarna öppnades och starkt ljus träffade Puttriks ögon. Iskall och förblindad av tårar och det starka ljuset drevs Puttrik vidare tillsammans med de andra.

Efter en lång vandring befann de sig ombord på ett stort fartyg i hamnen i Christchurch. Återigen blev de tätt sammanpackade och mörkret slöt sig kring dem. Där fick de vänta länge, men till slut hände något. Båten började röra sig. Puttrik var inte van vid den vilda sjögången och kastade hämningslöst upp på killen bredvid. I mörkret började han bearbeta de grymma händelser han råkat ut för. Till sist somnade han av utmattning. När han vaknade upp hade det gått en lång tid och båten hade stannat. Han frågade de andra var de var. Någon mumlade om Danmark, men ingen visste säkert. Efter en tids väntan öppnades dörrarna till lastrummet med buller och bång. Naiv, som Puttrik var, hoppades han att de alla skulle få bo på ett fint hotell. Men istället fördes han och hans kamrater till Vesterskovs lokala slavmarknad.

Där fick Puttrik genomlida helvetets alla kval. Han tvingades upp på en piedestal, och i strålkastarnas ljus gick torskarna runt och klämde på honom. Till Puttriks lättnad ratades han av många. Han ville inte tänka på vad som kunde hända när någon hänsynslös dansk med stor ölmage fick honom i klorna. Då fick han syn på en brett leende tant med

brun kappa. Hon böjde sig ner över honom och spärrade upp ögonen. "Hualigen", tänkte Puttrik, när han doftade tantens andedräkt. Hennes skrovliga hand tog ett fast grepp om hans liv.

När tanten väl betalt för Puttrik gick hon och fnissade nervöst i flera minuter. Puttrik började bli illa till mods, och han kände att han tvunget måste göra något åt situationen. Han måste styra upp det hela. Med en beslutsam min kastade han sig handlöst ur tantens bil. Han tumlade och studsade runt, runt, tills han medvetlös stannade på en plätt åkerjord.

Efter några timmar vaknade han till av några fasta ryggdunkningar. "Før hilvede, mand! Hvad laver du her?" Puttrik berättade sin tragiska historia, och reaktionerna lät inte vänta på sig.

Carsten: "Nai for faen! Kom sa, Carsten – nu tar vi en Tuborg!"

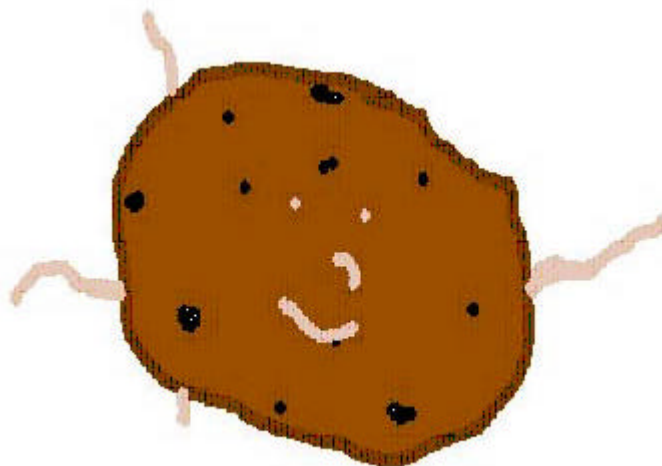
Søren: "Ja, Jeg vil fandeme ha en Tuborg!"

Peder: "Men hør her, I forklopte mongoler! Det her kan slet ikke tolerere! Vi må kjempe for vore brødres rættigheder! Vi førlader den her satans monokultur!"

Puttrik och hans nyvunna vänner marscherade i rask takt till grannens ekologiska odling. De var fast övertygade om att det var onödigt att färdas jorden runt, bara för att ätas upp av en avlägsen människa, när de lika gärna kan ätas upp av grannen. De var ju trots allt potatisar.

Slut

Puttrik är en

potatis

PROJEKTFÖRSLAG PROJEKT TRANSPORTMÄRKNING

Bakgrund:

Vi behöver en ny sorts varumärkning. De märkningar som finns tillgängliga på marknaden idag uppfyller inte de krav som ett ekologiskt samhälle ställer. Varken krav eller rättvisemärkning tar hänsyn till miljöpåverkan av de långa transportererna mellan producent och konsument. T.ex. kan man ifrågasätta om ett kravmärkt äpple odlat i Sydafrika och transporterat 10000km till Sverige, inte har större miljöpåverkan än ett konventionellt odlat äpple i Kivik.

Vision:

En ekologiskt hållbar konsumtion i Sverige och världen.

Mål:

Medvetandegöra kunder om miljöproblematiken med transporter, samt en total implementering av märket i användning år 2005.

Metod:

Utformande av märket:

Det man måste ta hänsyn till är:

- Hur långt har varan transporterats.
- Transportmedel, t.ex. flyg eller tåg.
- Ursprungsland.
- Eventuellt förädlingsland.

Införande:

Denna märkning skall användas parallellt med nuvarande miljömärkning, för att underlätta för kunden vad som har minst miljöpåverkan.

Genom en informationskampanj, i samband med lanserandet av märket, skall kunderna göras medvetna om de nya kriterierna för miljömärkning. Med hjälp av anslag/broschyrer i affärerna skall ytterligare information och omvandlingstabeller göras tillgängliga för intresserade kunder.

Självklart finns det problem med utformandet, införandet och finansieringen av märkningen, vilket vi ännu inte gjort beräkningar på. Dock är situationen så pass akut p.g.a. användningen av fossila förrådsresurser att vi anser att ett snabbt införande är nödvändigt. Det utesluter inte att märkningen kan förbättras efter hand.

CARRYING CAPACITY

"carrying capacity" = effektiv användning av naturligt energiflöde för bibehållning av ekosystem.

I ett hus i skogen bor Olle, 6 år, med sin pappa. I grannhuset bor Olles kompis Pelle med sin pappa. Olle och Pelle leker ofta med varandra eftersom de bor så nära och en dag sitter de och pratar.

- Det är så kallt hemma hos mig, kan vi inte leka hemma hos dig istället?, säger Olle.

- Jo, det är klart vi kan, men varför är det så kallt hemma hos dig?, undrar Pelle.

- Jo, för min pappa är humanekolog och då bryr man sig om naturen, så pappa har satt upp solpaneler på vårt tak som skall fixa så vi får energi. Fast de funkar inte alls bra så det är bara kallt hela tiden. Och dessutom behöver jag någon att leka med för pappa är så bestämd med att de skall fungera så han sitter där och jobbar på taket hela tiden, säger Olle.

- Jovisst, vi kan gå hem till mig, svarar Pelle, för vi har en oljepanna istället så vi köper olja att bränna och kan kolla på tv hur mycket vi vill och det är alltid varmt hemma hos mig.

Så går pojkarna hem och leker hos Pelle. Vad Pelle inte vet är att oljeförråd är begränsade och tar slut förr eller senare!

Några år senare går Olle och Pelle i olika skolor. En dag råkar de på varandra och stannar till och pratar. De bestämmer sig för att gå hem till någon och äta mellanmål.

- Kan vi inte gå hem till dig, som vi alltid brukade göra innan? frågar Olle.

- Nja...alltså, det är inte så varmt hos mig längre, säger Pelle. Vi köpte ju olja innan och den har blivit så dyrt att vi måste snåla på den. Vi har nästan aldrig värmen på.

Dessutom är det tråkigt för jag träffar inte min pappa så ofta. Han måste jobba extra för att vi skall ha råd att köpa olja.

- Vad tråkigt, säger Olle. Men du Pelle, vi kan gå hem till mig istället för min pappa har äntligen fixat våra solpaneler, och de funkar hur bra som helst nu. Det är jätteeffektivt så vi har alltid varmt och skönt och kan kolla på tv!

- Det låter ju jättebra!, säger Pelle. När jag kommer hem skall jag föreslå min pappa att vi också skall installera solpaneler. Din pappa kanske kan hjälpa oss eftersom han vet hur man gör?

- Ja, det kan han säkert, säger Olle. Men vet du, det bästa med solenergi är att den faktiskt är oändlig! Solen kommer åtminstone lysa i många tusen år till. Men kom nu så går vi hem till mig och äter mellanmål! Pappa har bakat bullar och kakor för han har mycket tid som helst nu när vårt solenergisystem fungerar perfekt.

PIERRE KARRIÄR OCH KALLE KRETSLOPP

Pierre Karriär försökte fumlande få upp telefonen samtidigt som han rattade sin för innerstads trafikkörning oproportionellt stora jeep. Under tomgångskörning vid ett rödljus svarade han, samtidigt som det slog honom att han egentligen saknade sin förra, lite större mobiltelefon. Men det är klart, man måste följa med i utvecklingen, övertygade han sig själv med att tänka.

- Tjena! Det är Kalle här.

- Hej brorsan, svarade Pierre och försökte dölja sin besvikelse över att det inte var det där viktiga samtalet han väntade på från Dubai.

Han döljde den bra för på ändra änden fortsatte Kalle glatt:

- Jag tänkte bara höra med dig om vi kunde käka lunch ihop den här veckan, det gick ju inte förra veckan.

- Jaa, det var tråkigt att det inte blev nåt förra veckan. Men du vet hur det kan vara ibland... Det var verkligen kritiskt med den där Perugrejen. Jag var tvungen att flyga dit och fixa den.

Kalle viste hur det kunde vara ibland. Men fanns det verkligen inte någon i Peru som kunde ha gjort jobbet, var det verkligen nödvändigt att Pierre behövde åka från Sverige, undrade han och kände att han var tvungen att vara lite provokativ.

- Suger ni ut indianerna nu igen, frågade han Pierre men kände sig lite gnällig så han fick det att låta som om det var lite på skämt.

- Nä nä, svarade Pierre snabbt och drog ramsan han lärt sig om sitt företags enbart ädla syften... Jag tror förresten jag har en lucka på tisdag kväll, men jag har lite bråttom just nu så kan jag höra av mig till dig lite senare.

- Det låter bra, gör det, svarade Kalle men anade att det inte skulle bli någon lunch med brorsan den här veckan heller.

De sa hej då och Kalle började fundera på vad han skulle göra. Några timmar i veckan jobbade Kalle som lärare i svenska och historia på en skola i närheten, men just idag hade han ingen undervisning. Och eftersom han precis hade blivit bjuden på lunch av en äldre granne som tack för att han hjälpt henne med att ställa in TV:n, behövde han inte ordna med att laga mat. Han beslutade sig för att lägga sig på det gröna gräset i en park och läsa i en receptbok, för på kvällen skulle han och hans kompisar ha storkok ihop – som alltid på måndagar. Det blev billigare, drog inte så mycket energi och det var roligt. När han låg i solen kom han att tänka på Pierres matvanor – hälften dyra restaurangbesök och hälften micromat.

Samtidigt slet faktiskt Pierre av det tredubbla plastlager som skyddade en liten bit micropizza och kastade hungrigt i sig den genmanipulerade snabbmaten. Det var tur att han inte blev mätt, för på kvällen skulle han träffa två nyrika japaner på en japansk krog, för att få dem att investera i ett nytt läkemedelsprojekt mot folksjukdomen fetma. Egentligen var det bara en smärre modifiering av en redan befintlig medicin, men marknaden hade visat sig vara bred och med stor potential för ekonomisk tillväxt.

Han svidade om till en ny, dyr italiensk yllekostym, som han hade svårt att få ut ur den överfyllda garderoben. Det var viktigt att se proper ut i hans bransch om man ville vara framgångsrik, tänkte han och slängde i sig ännu mer kaffe trots att hans magsår hade

Grupp E

Gruppmedlemmar: Per Nilsson, Christina Anderzen, Gärda Sjöholm, Karim Jebari, Katarina McWilliam, Lovisa Johansson, Olle Rosén, Henrik Pettersson

blivit värre på sistone. Just den där yllekostymen var värd ungefär lika mycket som ett par årslöner för den indiska familj som Kalle agerade som någon slags fadder till, och som han nu försökte plita ihop ett kort brev till där han satt i vårsolen. Plötsligt kom han på att han behövde en del råvaror till kvällens storkok och begav sig till torgmarknaden. Han stannade framför bonden Ernst stånd och hejade på honom. Ernst höll en något högre prisnivå än de andra på marknaden, men det var inte alls för egen ekonomisk vinning utan för att han drev ett ekologiskt jordbruk helt utan bekämpningsmedel och endast sålde vidare lokalproducerade varor. Visst var det lite dyrare och Kalle var ingen vandrande plånbok, men det var ändå billigt och Kalle var övertygad om att det inte skulle bli billigare att restaurera de urlakade åkerfält som dagens moderna jordbruk lämnade efter sig.

Det blev ingen lunch med brorsan för Kalle, Pierre var tvungen att stressa vidare. Och hur den här historien slutar vet vi inte, vi kan ju inte sia framtiden. Men tendenserna var tydliga: Pierres stressande livsstil höll på att köra honom i botten. Pierre själv hade svårt att upptäcka det, men Kalle förstod. Kalle hade själv gjort förändringar i sitt liv, för han ville njuta av livet och inte köra jorden i botten...